

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про деякі питання створення єдиної державної системи контролю та
обліку індивідуальних доз опромінення»

Мета: підвищення рівня радіаційної безпеки при поводженні з джерелами іонізуючого випромінювання, встановлення державного контролю за рівнями дозового навантаження в усіх ситуаціях опромінення населення, прогнозування наслідків опромінення в умовах планового, аварійного опромінення та шляхів зниження можливих радіаційних ризиків в усіх ситуаціях опромінення.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення» (далі – Проект) розроблено Державною інспекцією ядерного регулювання України на виконання вимог:

статті 18 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;

статті 18 Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання»;

підпункту 26 пункту 4 Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України;

пункту 755 Плану Заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розробка та прийняття Проекту обумовлено використанням в Україні 437 власниками 8999 радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ) та 3316 власниками -15472 генеруючих ДІВ, необхідністю оптимізації доз опромінення близько 50 тисяч осіб, які безпосередньо працюють з ними, тобто в умовах впливу іонізуючого випромінювання та потребують постійного індивідуального дозиметричного контролю, також щорічно медичного опромінення з діагностичною ціллю зазнають понад 34 млн. осіб, з лікувальною ціллю понад 64 тис. осіб.

Через відсутність в Україні єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення населення, зокрема професійного опромінення, медичного, техногенно-підсиленого, центральні органи виконавчої влади, які згідно із законодавством відповідають за забезпечення ядерної та радіаційної безпеки персоналу, позбавлені інструменту контролю

безпечного використання ядерних і радіаційних технологій, та дотримання основних принципів радіаційного захисту.

Чинні на сьогодні постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.1999 № 406 «Про порядок створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення населення» та від 23.04.2001 № 379 «Про затвердження Порядку створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення населення» втратили свою актуальність та практичне застосування у зв'язку із реорганізацією та перерозподілом функцій ряду центральних органів виконавчої влади, що брали участь у регулюванні радіаційної безпеки в Україні, зокрема на виконання постанов Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» та від 29.03.2017 № 348 «Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби».

У зв'язку з цим, не повною мірою виконуються базові міжнародні принципи радіаційного захисту персоналу та населення, а організація, здійснення контролю та обліку доз їх опромінення не відповідає вимогам та практиці Європейського Союзу.

Проект також розроблений з метою імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, що встановлює норми безпеки для захисту від загроз, зумовлених впливом іонізуючого випромінювання, та пункту 755 Плану Заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106.

3. Суть Проекту акта

Проектом передбачено створення єдиної державної інформаційної системи накопичення, зберігання даних про джерела іонізуючого випромінювання, що використовуються в Україні та результатів індивідуального дозиметричного контролю доз професійного та аварійного опромінення населення на базі Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання, що був створений на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 № 847, шляхом розширення його функцій. Також проектом постанови передбачено внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 № 847 «Про створення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання» .

4. Правові аспекти

У сфері правового регулювання суспільних відносин здійснюється відповідно до наступних нормативно-правових актів:

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16.08. 2014 № 1678-VII;

План виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09. 2014 № 847-р;

Плану Заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10. 2017 № 1106.

У сфері правового регулювання проекту діють Закони України:

1. «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;
2. «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»;
3. «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».

Реалізація Проекту передбачає розробку нормативно-правових актів щодо функціонування єдиної державної системи обліку та контролю джерел іонізуючого випромінювання та результатів індивідуального дозиметричного контролю.

Проект не стосується прав та обов'язків громадян.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проекту не потребує додаткових фінансових витрат з державного та місцевих бюджетів.

6. Прогноз впливу

Проект є регуляторним актом, який позитивно впливатиме на забезпечення радіаційної безпеки в інтересах держави, юридичних та фізичних осіб. Проект регуляторного акта відповідає принципам державної регуляторної політики, а саме: доцільності, ефективності, збалансованості, передбачуваності.

Реалізація проекту постанови забезпечить виконання вимог Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» та Директиви Ради 2013/59/Євратом, що встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання відповідно до пункту 755 Плану Заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10. 2017 № 1106.

Реалізація Проекту не матиме впливу на розвиток регіонів.

Реалізація Проекту не матиме впливу на ринок праці.

Реалізація Проекту спрямована на підвищення рівня захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

Реалізація Проекту акта не матиме впливу на інші сфери суспільних відносин.

6¹. Стратегічна екологічна оцінка

Проектом постанови не затверджується документ державного планування, тому проект постанови не потребує розроблення звіту про стратегічну екологічну оцінку.

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект не стосується питань соціально-трудової сфери і прав інвалідів, тобто не потребує врахування позиції уповноважених представників від всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, а також всеукраїнських громадських організацій інвалідів та/або їх спілок.

8. Громадське обговорення

Проект розміщено на офіційному сайті Держатомрегулювання для громадського обговорення.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект підлягає погодженню з Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Державною регуляторною службою України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Міністерством палива та вугільної промисловості України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством юстиції України.

10. Правова експертиза

Нормативно-правовий акт потребує проведення правової експертизи в Міністерстві юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

Нормативно-правовий акт не має положень, що містять ознаки дискримінації.

Правові підстави для проведення громадської антидискримінаційної експертизи відсутні.

11-1. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливості жінок і чоловіків

У проекті постанови відсутні положення, які порушують принцип збереження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

12. Запобігання корупції

Нормативно-правовий акт не містить правил та процедур, що можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Нормативно-правовий акт не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

13. Прогноз результатів

З прийняттям проекту постанови буде створено єдину державну систему обліку та контролю ДІВ, індивідуальних доз опромінення осіб із числа персоналу, пацієнтів та населення у всіх сферах використання ядерної енергії, гармонізовано законодавство України з законодавством ЄС, міжнародними вимогами та стандартами (МАГАТЕ), що діють в сфері використання ядерної енергії; встановлено єдині методичні підходи до проведення індивідуального дозиметричного контролю та оцінки його результатів, що сприятиме підвищенню рівня державного контролю за використанням джерел

**Голова Державної інспекції
ядерного регулювання України**

Г. ПЛАЧКОВ

«_____» _____ 2019 року